

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 42/17
V Luxemburgu 27. apríla 2017

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-186/16
Ruxandra Paula Andriuc a i./Banca Româneasca SA

Podľa názoru, ktorý zastáva generálny advokát Wahl, zmluvná podmienka zmluvy o úvere, ktorá stanovuje splácanie požičanej sumy v cudzej mene, v ktorej bol úver poskytnutý, nie je nevyhnutne nekalou podmienkou

Požiadavka, podľa ktorej zmluvné dojednanie musí byť vypracované jasne a zrozumiteľne, nemôže predávajúcemu alebo poskytovateľovi ukladať povinnosť predvídať nepredvídateľné smery ďalšieho vývoja, ako sú výnimočné výkyvy výmenného kurzu, a informovať o nich spotrebiteľa

Medzi aprílom 2007 a októbrom 2008 uzavrela pani Ruxandra Paula Andriuc a ďalších 68 osôb s rumunskou bankou SC Banca Românească zmluvy o úvere vyjadrenom v švajčiarskych frankoch (CHF) na účely kúpy nehnuteľností, refinancovania iných úverov alebo uspokojenia osobných potrieb. Dlžníci boli povinní splácať mesačné splátky v CHF.¹

Výmenný kurz CHF k rumunskému leu (RON) sa od roku 2007 do roku 2014 približne zdvojnásobil. Dlžníci zastávali názor, že banka bola schopná predvídať výkyvy výmenného kurzu CHF. Predložili teda vec rumunským súdom, pričom tvrdili, že zmluvné podmienky, ktoré stanovujú splácanie úveru v CHF, na nich prenášajú kurzové riziko, a sú teda nekalé.

Právo Únie² chráni spotrebiteľa pri uzatváraní zmlúv s predávajúcim alebo poskytovateľom. Stanovuje predovšetkým, že zmluvná podmienka sa považuje za nekalú, ak vyvoláva na škodu spotrebiteľa a v rozpore s požiadavkami dobrej viery značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy. Nekalá povaha zmluvnej podmienky sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy. Posúdenie nekalej povahy podmienky sa nevzťahuje na definíciu hlavného predmetu zmluvy, pokiaľ je táto podmienka jasná a zrozumiteľná.

Curtea de Apel Oradea (Odvolací súd Oradea, Rumunsko), ktorému bol spor predložený, položil Súdnemu dvoru tri prejudiciálne otázky vo veci preskúmania predmetnej zmluvnej podmienky. Cieľom dvoch z prejudiciálnych otázok je určiť, či možno spornú zmluvnú podmienku považovať za podmienku, ktorá sa týka hlavného predmetu zmluvy, a či je vypracovaná „jasne a zrozumiteľne“, takže jej prípadná nekalá povaha nemôže byť preskúmaná. Súdny dvor bol okrem toho vyzvaný, aby poskytol vysvetlenie, pokiaľ ide o okamih, ku ktorému sa musí posúdiť existencia „značnej nerovnováhy“ medzi právami a povinnosťami zmluvných strán.

Generálny advokát Nils Wahl v návrhoch z dnešného dňa odkazuje okrem znenia predmetných zmluvných podmienok aj na skutkový a právny kontext, v ktorom boli úverové zmluvy uzavreté. Zohľadňuje dve určujúce skutočnosti. Po prvé poukazuje na to, že v zmluvách o úvere vyjadrenom v cudzej mene býva spravidla uplatňovaná nižšia úroková sadzba než v zmluvách o úvere vyjadrenom v národnej mene, čím sa vyrovnáva „kurzové riziko“ vyplývajúce z prípadného znehodnotenia národnej meny. Po druhé poznamenáva, že banka poskytla úvery v CHF a má právo získať splátky týchto úverov v tej istej mene. Povinnosť platiť mesačné splátky v CHF

¹ Z údajov poskytnutých Súdnemu dvoru vyplýva, že úvery v CHF využilo v Rumunsku viac než 50 000 domácností.

² Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

nemôže byť podľa názoru generálneho advokáta považovaná za vedľajší prvok zmluvy, ale predstavuje súčasť kľúčových prvkov zmluvy o úvere vyjadrenom v cudzej mene.

Generálny advokát z toho vyvodzuje záver, že **zmluvná podmienka úverovej zmluvy, podľa ktorej musí dlžník splatiť sumu v tej istej mene, v akej mu bola poskytnutá, patrí pod pojem „hlavný predmet zmluvy“**.

Pokiaľ ide o druhú otázku položenú Súdnu dvoru, generálny advokát spresňuje, že požiadavka, podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť vypracovaná jasne a zrozumiteľne, predpokladá, že spornú zmluvnú podmienku musí spotrebiteľ pochopiť nielen z formálneho a gramatického hľadiska, ale aj z hľadiska jeho konkrétneho dosahu. Bežne informovaný a primerane pozorný a obozretný spotrebiteľ by tak mal byť nielen informovaný, že môže dôjsť k zvýšeniu hodnoty alebo znehodnoteniu cudzej meny, ale tiež by mal byť schopný posúdiť ekonomické dôsledky takej podmienky na jeho finančné záväzky. **Požiadavku, z ktorej vyplýva, že zmluvná podmienka musí byť vypracovaná jasne a zrozumiteľne, však nemožno rozšíriť do tej miery, aby bola predávajúcemu alebo poskytovateľovi uložená povinnosť predvídať nepredvídateľné smery ďalšieho vývoja, ako sú výkyvy výmenného kurzu cudzích mien dotknuté vo veci samej, ani o nich informovať spotrebiteľa a nieť ich následky.**

Nakoniec sa generálny advokát vyjadruje k otázke, z akého okamihu treba vychádzať na účel posúdenia existencie značnej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami strán. Uvádza, že táto otázka má zmysel iba za predpokladu, že Súdny dvor dospeje k záveru, že sporná podmienka nepatrí pod pojem „hlavný predmet zmluvy“ alebo nie je vypracovaná jasne a zrozumiteľne. Generálny advokát zastáva názor, že predávajúci alebo poskytovateľ nemôže nieť zodpovednosť za zmeny, ku ktorým dôjde až po uzavretí zmluvy a ktoré nezávisia na jeho vôli (ako sú najmä výkyvy výmenného kurzu). Opačný postup by viedol nielen k uloženiu neprimeraných povinností predávajúcemu alebo poskytovateľovi, ale i k porušeniu zásady právnej istoty. Generálny advokát k tejto otázke uzatvára, že **treba zohľadniť všetky okolnosti, ktoré mohol predávajúci alebo poskytovateľ dôvodne predvídať v čase uzavretia zmluvy. Značná nerovnováha sa nemôže posudzovať na základe zmien vzniknutých až po uzavretí zmluvy, ktoré nemohol predávajúci alebo poskytovateľ ovplyvniť ani predvídať (ako sú výkyvy výmenného kurzu).**

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnu dvoru právne riešenie vecí, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdného dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499